

Vernieuwing Toezicht Domein Chemie

Eenduidige procedure afhandeling meldingen
ongewone voorvallen/incidenten

In deze factsheet worden de resultaten gepresenteerd van het project eenduidige procedure afhandeling meldingen ongewone voorvallen/incidenten.

De aanleiding

De Wet Milieubeheer (art 17.2) verplicht bedrijven tot melding van 'ongewone voorvallen'. Het begrip ongewoon is hierbij heel ruim gesteld, namelijk dat elke verstoring waarbij sprake is van milieuschade of het dreigen van ontstaan van milieuschade zo spoedig mogelijk aan het bevoegd gezag moet worden gemeld. Het tijdstip en de wijze van melden zijn gelijk voor ieder voorval ongeacht de ernst ervan.

Regionale en lokale toezichthouders hebben de afgelopen jaren met bedrijven afgesproken deze meldingsplicht uit te voeren naar de geest van de wet, dus met een duidelijk onderscheid naar de ernst van het voorval.

In augustus 2008 heeft de rechter (n.a.v. een ongeval bij Shell Moerdijk) geoordeeld dat een aangepaste meldingsregeling niet is toegestaan. Het gevolg hiervan is dat bedrijven nu vrijwel elke verstoring in hun bedrijfsproces moeten melden. Voor het bevoegd gezag en in het bijzonder voor de grote (chemische) industrie betekent dat, vanwege de aard van de installaties die gebruikt worden, een enorme toename van de administratieve lasten.

In 2003 heeft de evaluatiecommissie Wet milieubeheer (ECWM) al geconcludeerd dat de regelgeving in hoofdstuk 17 Wet Milieubeheer gekarakteriseerd kan worden als onbekend, onduidelijk, onvolledig en deels onwerkbaar. Aanbevolen werd dan ook om de regelgeving aan te passen.

Projectdoelstelling

Het project was gericht op het ontwikkelen van een uniforme en praktisch uitvoerbare richtlijn om te komen tot het melden van ongewone voorvallen

In aanvulling op die doelstelling is aangegeven dat indien blijkt dat het noodzakelijk is om bestaande wetgeving te moeten aanpassen, een voorstel hiertoe zal worden gedaan.

Met het project werd beoogd helderheid te geven aan het bedrijfsleven en de overheid over het melden van ongewone voorvallen en incidenten zodat melding door bedrijven landelijk, regionaal en lokaal op vergelijkbare wijze plaatsvindt met een vermindering van de administratieve last voor bedrijfsleven en de overheid.

Beoogde producten

Bij aanvang van het project was beoogd dat het project de volgende producten oplevert.

- Een landelijke richtlijn voor het melden van ongewone voorvallen met werkafspraken.
- Voorstel voor een standaard meldingen-formulier (minimum eisen)
- Indien noodzakelijk: gegevens ten behoeve van aanpassing van de regelgeving

De betrokkenen

De projectgroep bestond uit afgevaardigden van de volgende instanties.

- Ministerie van VROM
- Openbaar Ministerie
- Provincies
- VNG
- DCMR
- Unie van Waterschappen
- VNCI

Resultaten

Wat is een ongewoon voorval

Het begrip ongewoon voorval is niet gedefinieerd in de Wet Milieubeheer. Op grond van jurisprudentie wordt eronder verstaan "elke gebeurtenis in een inrichting, ongeacht de oorzaak van die gebeurtenis, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten".

Ten behoeve van het opstellen van een landelijke richtlijn heeft de projectgroep getracht een eenduidige definitie te ontwikkelen voor het begrip ongewoon voorval. Die definitie moest aansluiten bij artikel 1.1 lid 2 van de Wet milieubeheer waarin is aangegeven wat in elk geval moet worden verstaan onder de gevolgen voor het milieu: "Gevolgen voor het fysieke milieu, gezien vanuit het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen, van water, bodem en lucht en van maatschappelijke, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden en van de beheersing van het klimaat, evenals van de relaties daartussen".

Geconcludeerd werd echter dat artikel 1.1 lid 2 dermate veel omvattend is dat het naar de mening van de projectgroep niet mogelijk is om een eenduidige, voor elke situatie toepasbare, definitie te ontwikkelen.

Tevens kwam naar voren dat er grote diversiteit bestaat in ongewone voorvallen en dat er naar mening van de projectgroep maatwerk op bedrijfsniveau de enige oplossing is die tegemoet komt aan de wens om het aantal meldingen voor ongewone voorvallen, voor zowel bedrijfsleven als overheid, beheersbaar te houden.

Waarom en wanneer melden?

Voor de overheid is het van groot belang om zo spoedig mogelijk maatregelen te kunnen treffen bij een ongewoon voorval dat (mogelijke) effecten heeft op de omgeving.

Daarnaast is het wenselijk zicht te hebben op de ongewone voorvallen die zich binnen een bedrijf voordoen. Vaak voorkomende kleine voorvallen geven een indicatie van de mate van beheersing van processen en deugdelijkheid van installaties.

Geconcludeerd werd dat diverse soorten ongewone voorvallen en incidenten niet direct gemeld zouden hoeven worden, maar dat een melding op een later (nader af te stemmen moment) ook mogelijk zou moeten kunnen zijn.

Conclusie

Maatwerk op bedrijfsniveau wordt gezien als enige reële en haalbare oplossing om invulling te geven aan de vraag voor een eenduidige meldingsprocedure. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk om hoofdstuk 17 van de Wet Milieubeheer te wijzigen.

Uitgangspunt blijft dat alle ongewone voorvallen altijd zo spoedig mogelijk worden gemeld, waarbij op bedrijfsniveau maatwerkafspraken kunnen worden gemaakt over vorm en frequentie.

Binnen het project is een tekstvoorstel ontwikkeld voor aanpassing van de artikelen 17.1 en 17.2 van de Wet Milieubeheer. Dat voorstel geeft de wettelijke mogelijkheid om maatwerk met bedrijven te ontwikkelen.

Als aanvulling op de mogelijkheid om maatwerk te kunnen leveren wordt in de loop van het jaar 2010 een landelijke handreiking opgesteld waarin is aangegeven onder welke voorwaarden maatwerk kan worden geleverd.

Voorzien tijdpad voor aanpassing regelgeving

- Startnotitie wetwijziging (sep 2009)
- (inter)departementaal overleg/ (nov-dec 2009)
- Commissie Duurzame Leefomgeving (jan 2009)
- Ministerraad (feb 2009)
- indienen bij Raad van State (mrt 2010)
- indienen bij Tweede Kamer (juli 2010)
- kamerbehandeling (juli - dec 2010)
- inwerkingtreding (uiterlijk jan 2011)

Wat te doen tussen nu en het moment dat de wet ook daadwerkelijk maatwerk toestaat?

Totdat de wetwijziging een feit wordt, zal zoveel mogelijk volgens de huidige bestaande meldpraktijk worden gewerkt.

Nadere informatie over dit project

Voor nadere informatie en vragen over dit project en deze factsheet kunt u zich wenden tot:

Gaby Schafer
VROM Inspectie
tel.: 026 - 352 84 00
e-mail: Gaby.Schafer@minvrom.nl

Colofon

Datum

Oktober 2009

Inlichtingen bij

Gaby Schafer (VROM-Inspectie);

tel. 026 - 352 84 00

e-mail: Gaby.Schafer@minvrom.nl

Adresgegevens

Vernieuwing Toezicht/Bureau Inspectieraad

Wilhelmina van Pruysenweg 52-78

2595 AN Den Haag

Tel. 070 - 700 05 67

Info@inspectieraad.nl

Vormgeving

Ontwerpstudio 2 MAAL EE, www.2maalee.nl

